

Od redakcji

Przekład specjalistyczny – temat przewodni tomu, który oddajemy w Państwa ręce – to zagadnienie niezwykle szerokie i bogate; jest wszechobecny w naszym życiu i stanowi trzon praktyki translatorskiej, nie sposób się więc dziwić, że różne jego aspekty przyciągają także uwagę teoretyków oraz nauczycieli przekładu. Wprawdzie wielu badaczy neguje zasadność wyodrębniania przekładu literackiego i nieliterackiego, skupiając się na istocie samego procesu bądź proponując ujęcie holistyczne, w którym granice podziałów są płynne, jednakże niezależnie od ujęć teoretycznych – w aspekcie aplikatywnym – można wskazać szczególne właściwości tej subdziedziny tłumaczenia, którą określa się mianem „przekładu tekstów informacyjnych, specjalistycznych, fachowych, użytkowych, pragmatycznych” [Kozłowska, 2007: 50].

Niniejszy tom gromadzi artykuły, które dotyczą wielorakich aspektów tego zagadnienia, prezentując te aspekty z różnych stron. Nasi autorzy skupiają się głównie na kwestiach dydaktyki zgodnej z zapotrzebowaniem rynku, na normach i zasadach tłumaczenia specjalistycznego oraz na obowiązkach tłumacza tekstów specjalistycznych względem odbiorcy. W centrum zainteresowania autorów obecnego tomu znajduje się zwłaszcza dydaktyka różnych dziedzin przekładu specjalistycznego: zwracają oni uwagę, że nauczanie przekładu specjalistycznego pozwala ośrodkom kształcącym tłumaczy (w tym akademickim) przygotować specjalistów najbardziej poszukiwanych na rynku. Jak zauważa Maria Piotrowska, „realizm zawodowy, którego potrzeba jest często podkreślana, stanowi niewątpliwie jeden z priorytetów metodycznych” [Piotrowska, 2013].

Dydaktyce właśnie poświęcone są artykuły w pierwszej części niniejszego tomu. Zagadnienie to jest w nich traktowane bardzo różnicie – autorzy opisują ogólne modele dydaktyczne, metody kształcenia

przedstawicielei nowych profesji okołotłumaczeniowych, a także szczegółowe problemy terminologiczne i analizy krytyczne konkretnych przypadków.

W części drugiej tomu uwagę zwrócono na problem odbiorcy przekładu specjalistycznego. Nasi autorzy są zgodni, że obowiązkiem tłumacza specjalistycznego jest ułatwienie czytelnikowi recepcji, chociaż podkreślają, że nie może się to odbywać kosztem przekazu merytorycznego, co jest szczególnie istotne w przypadku języka prawnego i prawniczego. Zwracają uwagę na kwestie znajomości określonych konwencji i zwyczajów dotyczących jednolitej terminologii, schematów tekstowych oraz wymogów gatunkowych. Z kolei w tekście naukowym na szczególną uwagę zasługuje zagadnienie „obudowy” tekstu [Kozłowska, 2007: 77-116], a zwłaszcza paratekstów.

Kluczowym pojęciem w dziedzinie przekładu specjalistycznego staje się w ujęciu naszych autorów problem normy translatorskiej: zarówno europejskiej normy dotyczącej usług tłumaczeniowych, jak i wymogów opracowanych przez organizacje zrzeszające instytucje kształcące tłumaczy. Interesującym zagadnieniem jest również kwestia zróżnicowania i nieprzystawalności norm krajowych, o czym traktuje m.in. ostatni artykuł tomu.

Zachęcamy Czytelników do lektury niniejszego numeru „Między Oryginałem a Przekładem”, zapraszając równocześnie – w przyszłości – do aktywnego udziału w dyskusji na temat przekładu specjalistycznego i jego specyfiki.

Karolina Dębska
Anna Szczęsny

Bibliografia:

- Kozłowska Z. (2007), *O przekładzie tekstu naukowego (na materiale tekstów językoznawczych)*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.
- Piotrowska M. (2013), „Słowo wstępne”, *Między Oryginałem a Przekładem*, XIX/XX, „Dydaktyka Przekładu”, [on-line] <http://www.akademicka.pl/in-dex.php?detale=1&e=1&a=1&id=100000056> – 25.09.2013.